

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR-4101-25-01/2013

P/13/134

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

ul. Marszałka J. Piłsudskiego 15/17, 50-044 Wrocław

T +48 71 711 83 00, F +48 71 711 83 50

lwr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/134 – Ochrona mieszkańców dużych miast przed hałasem
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontrolerzy	1. Małgorzata Jakubiec-Dzieliński, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 87080 z dnia 15 listopada 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2) 2. Janusz Klimek, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 87071 z dnia 12 listopada 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 3-4)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski Wrocławia, pl. Nowy Targ 1-8, 50-141 Wrocław.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Rafał Dutkiewicz, Prezydent Miasta Wrocławia. (dowód: akta kontroli str. 249-250 zaświadczenia o wyborze Prezydenta)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹ działalność Urzędu Miejskiego Wrocławia w zakresie ochrony mieszkańców miasta przed hałasem w latach 2007-2013 (do 13 grudnia).

Na powyższą ocenę wpływ miała pozytywna ocena w obszarze dotyczącym organizacji wykonywania zadań związanych z ochroną środowiska przed hałasem, jak również oceny pozytywne mimo stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie: [1] sporządzania i udostępniania map akustycznych, [2] opracowania i udostępniania programów ochrony środowiska przed hałasem, [3] realizacji programów ochrony środowiska przed hałasem.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości polegały na:

- braku niektórych elementów w części opisowej drugiej mapy akustycznej miasta Wrocławia, tj.: [a] analizy kosztów i korzyści, przeprowadzonej w kontekście aktualnych i przewidywanych zamierzeń inwestycyjnych, które mogą mieć wpływ na klimat akustyczny aglomeracji; [b] wyników analiz rozkładu hałasu przy elewacjach budynków, przeprowadzonych na różnych wysokościach;
- niesporządzeniu analizy kosztów poniesionych na realizację zadań ujętych w obowiązującym od 2009 r. Programie ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Wrocławia;
- opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów, na których odnotowano przekroczenie dopuszczalnych norm hałasu, z pominięciem postulatów zawartych w Programie ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Wrocławia z 2009 r.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Organizacja wykonania zadań związanych z ochroną przed hałasem

Warunki organizacyjne i kadrowe do realizacji zadań ochrony przed hałasem

Opis stanu
faktycznego

Pierwsze zapisy w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Miejskiego Wrocławia bezpośrednio wskazujące na obowiązek realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska przed hałasem pojawiły się po wejściu w życie obwieszczenia Prezydenta Miasta Wrocławia z dnia 6 czerwca 2008 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu zarządzenia nr 900/07 w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego Wrocławia. Przedmiotowe zadania powierzono Wydziałowi Środowiska i Rolnictwa (dalej: „WŚiR”). W okresie objętym kontrolą nadzór nad opracowaniem i odbiorem map akustycznych i programów ochrony środowiska przed hałasem prowadzony był przez dwóch pracowników WŚiR: aktualnie Zastępcy Dyrektora WŚiR²– oraz³ – aktualnie głównego specjalistę w WŚiR. Odbyte przez tych pracowników kursy i szkolenia wskazują na ich merytoryczne przygotowanie w badanym zakresie. Dla Zastępcy Dyrektora WŚiR obowiązek prowadzenia spraw związanych z hałasem w środowisku ujęto w zakresie czynności z dnia 14 października 2003 r. (wówczas na stanowisku głównego specjalisty w WŚiR). W kolejnych jego zakresach czynności obowiązek ten wskazywany był pośrednio, jako kierowanie i koordynacja pracami Działu Emisji Energii i Zanieczyszczeń, którego zadania obejmowały m.in. ustalanie dopuszczalnych poziomów hałasu, wykonywanie programów ochrony środowiska, sporządzanie map akustycznych. W zakresach czynności służbowych M. M.⁴ przewidziano (począwszy od 12 maja 2006 r.) m.in.: przeprowadzanie procedur i przygotowanie decyzji ustalających dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, realizację zadań gminy i powiatu w zakresie ochrony środowiska, czy opiniowanie wniosków, materiałów i programów z zakresu ochrony środowiska.

Urząd nie wynajmował specjalistów do sporządzania specyfikacji istotnych warunków zamówienia na potrzeby wyłonienia wykonawców opracowania map akustycznych i programów ochrony środowiska przed hałasem. Czynności te wykonywali pracownicy Urzędu Miejskiego Wrocławia (dalej: „Urząd”). Nie zlecano także na zewnątrz nadzoru nad opracowaniem i odbiorem map akustycznych i programów ochrony środowiska przed hałasem. Stwierdzono natomiast, iż przed ostatecznym odbiorem:

- pierwszej mapy akustycznej Wrocławia z 2008 r., zlecono na zewnątrz wykonanie jej dwóch recenzji za łączną kwotę 9.000 zł brutto,
- drugiej mapy akustycznej Wrocławia z 2013 r., zlecono na zewnątrz wykonanie recenzji za kwotę 10.947 zł brutto.

² ² informacje wyłączone przez NIK z podania do publicznej wiadomości na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U.112.1198 ze zm.) oraz § 10 ust. 1 pkt 3 Zarządzenia Nr 23/2012 Prezesa NIK z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie udostępniania informacji publicznych przez NIK, tj. ze względu na ochronę prywatności osób fizycznych.

³ Vide przypis 2.

⁴ Vide przypis 2.

Z punktu widzenia zakresu oraz stopnia skomplikowania poszczególnych elementów mapy akustycznej, takie działanie Urzędu ocenić należy pozytywnie, jako wyraz dbałości o jakość przedmiotu zamówienia.

(dowód: akta kontroli str. 5-11, 16-101 – pisemne informacje Dyrektora WŚiR, zestawienie oraz załączone kserokopie i wyciągi z dokumentacji źródłowej, str. 704-705 – wersja elektroniczna Regulaminów Organizacyjnych Departamentu Nieruchomości i Eksploatacji)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Nadzór nad realizacją zadań dotyczących ochrony przed hałasem, w tym funkcjonowanie kontroli zarządczej

Opis stanu
faktycznego

W toku prac nad mapami akustycznymi Wrocławia Urząd przekazywał informacje do Ministerstwa Środowiska i Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (dalej: „GIOŚ”) na temat planowanych terminów realizacji tych map, opóźnień w ich sporządzeniu i przyczyn tych opóźnień. Wypełnione arkusze sprawozdawcze, obejmujące dane ujęte na pierwszej mapie akustycznej Wrocławia, przekazane zostały do GIOŚ w dniu 19 marca 2008 r. Sprawozdanie z opracowania drugiej mapy akustycznej Wrocławia (wraz z jej cyfrowym zapisem) przekazano GIOŚ z datą 2 lipca 2013 r. w formie wypełnionych arkuszy sprawozdawczych, sporządzonych według formatów określonych przez Europejską Agencję Środowiska. Dane z map akustycznych przekazywane były GIOŚ niezwłocznie po ich pozyskaniu.

W zakresie nadzoru nad realizacją zadań dotyczących ochrony środowiska przed hałasem funkcjonowała w WŚiR zasada wielu par oczu, tzn. sprawy czy dokumenty przygotowane przez jednego z pracowników podlegały sprawdzeniu przez innego pracownika, a następnie weryfikowane były przez kierownika działu i ostatecznie przedkładane do podpisu dyrektorowi lub jego zastępcy. W dniu 4 stycznia 2011 r. Prezydent Miasta Wrocławia wydał zarządzenie nr 161/11 w sprawie organizacji i zasad funkcjonowania kontroli zarządczej w Urzędzie Miejskim Wrocławia oraz w pozostałych jednostkach organizacyjnych Gminy Wrocław. Zarządzeniem tym określono m.in. przyjęty system kontroli zarządczej, a także jej cele i elementy. Na podstawie tego zarządzenia Departament Nieruchomości i Eksploatacji (którego struktura organizacyjna obejmuje m.in. WŚiR) corocznie składał oświadczenie o stanie kontroli zarządczej w zakresie odpowiedzialności ponoszonej za realizowane cele i zadania.

(dowód: akta kontroli str. 941-978 – oświadczenia o stanie kontroli zarządczej za rok 2011 i 2012, str. 989-993 – wyjaśnienia Dyrektora WŚiR z 9 grudnia 2013 r., str. 1045 – notatka służbowa ws. kontroli zarządczej)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Urzędu w zakresie organizacji wykonania zadań związanych z ochroną przed hałasem.

Sporządzanie i udostępnianie map akustycznych

Terminowość sporządzenia map akustycznych

Opis stanu
faktycznego

Zarówno pierwsza, jak i druga mapa akustyczna dla miasta Wrocławia sporządzona została z przekroczeniem terminów wskazanych w art. 7 dyrektywy 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r., odnoszącej się do

oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku⁵. W przypadku pierwszej mapy akustycznej miasta Wrocławia naruszony został także termin przewidziany w art. 14 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw⁶, gdyż zamiast do dnia 30 czerwca 2007 r., odbioru tej mapy dokonano w dniu 7 marca 2008 r. W przypadku drugiej mapy akustycznej miasta Wrocławia naruszony został natomiast termin wskazany w art. 14 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy, gdyż jej odbiór miał miejsce 27 czerwca 2013 r., a termin na jej sporządzenie upłynął w dniu 30 czerwca 2012 r.

W przypadku pierwszej mapy akustycznej zwłoka spowodowana została przede wszystkim opóźnieniami w przygotowaniu przez Ministra Środowiska przepisów wykonawczych do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska⁷, tj. rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku⁸ (weszło w życie 20 lipca 2007 r.) oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 października 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na mapach akustycznych oraz ich układu i sposobu prezentacji⁹ (weszło w życie 27 października 2007 r.). Dyrektor WŚiR stwierdził, iż w przypadku drugiej mapy akustycznej opóźnienie w jej realizacji spowodowane było m.in. „*trwającymi do czerwca 2012 r. inwestycjami drogowymi, które w istotny sposób wpłynęły na zmianę układu komunikacyjnego i strukturę ruchu pojazdów w mieście. W związku z przygotowaniami Wrocławia do EURO 2012 w latach 2008-2012 przebudowano układ komunikacyjny miasta kierując ruch tranzytowy na autostradową obwodnicę miasta oraz zmieniono układ ruchu pojazdów w centrum miasta kierując część pojazdów na nowy odcinek obwodnicy śródmiejskiej*”. Opóźnienie przygotowania drugiej mapy akustycznej miało jednocześnie wpływ na jej zgodność z postanowieniami zmienionego w dniu 23 października 2012 r. rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu.

Skutkiem przekroczenia terminów wyznaczonych na sporządzenie pierwszej i drugiej mapy akustycznej były opóźnienia we wprowadzeniu programów ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Wrocławia.

(dowód: akta kontroli str. 980 – pismo WSR-E.6250.33.2012.MM z 24.10.2012 r., str. 981 – pismo WSR-E.6250.53.2012.MM z 31.01.2013 r., str. 989-993 – wyjaśnienia Dyrektora WŚiR z 9 grudnia 2013 r., str. 994-995 – wyjaśnienia Z-cy Dyrektora WŚiR z 13 grudnia 2013 r., str. 1029-1038 – notatka służbowa z badania map akustycznych)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wybór wykonawców map akustycznych i realizacja zamówień

Opis stanu
faktycznego

Przygotowane przez Urząd specyfikacje istotnych warunków zamówienia (dalej: „siwz”) na obie mapy akustyczne miasta Wrocławia sporządzone zostały zgodnie z wymogami art. 36 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹⁰, a w przypadku pierwszej z map (wybrany trybem postępowania były negocjacje z ogłoszeniem) zgodnie z art. 36 w związku z art. 57 ust. 5 ww.

⁵ Dz. U. L 189 z 18 lipca 2002 r.

⁶ Dz. U. z 2001 r. Nr 100, poz. 1085 ze zm.

⁷ Dz. U. z 2013 r. poz. 1232.

⁸ Dz. U. Nr 120, poz. 826.

⁹ Dz. U. Nr 187, poz. 1340.

¹⁰ Dz. U. z 2006 r. Nr 164, poz. 1163 ze zm.

Warunki udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego na „Opracowanie Mapy Akustycznej Wrocławia wraz z włączeniem jej do Wrocławskiego Publicznego systemu Informacji Przestrzennej” (nr sprawy ZP/NZO/87/2007/WSR) i „Przeprowadzenie okresowych pomiarów hałasu dla dróg publicznych, opracowanie Mapy akustycznej Wrocławia oraz Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Wrocławia” (nr sprawy ZP/PN/157/2012/WSR) sformułowane zostały zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych, z dbałością o zagwarantowanie przez wykonawców odpowiednich specjalistów niezbędnych do realizacji zamówień. Dokumenty jakich żądał zamawiający, na potwierdzenie spełniania warunków udziału w pierwszym postępowaniu, spełniały wymogi § 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 maja 2006 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane¹¹. W drugim postępowaniu dokumenty żądane przez zamawiającego spełniały wymogi § 1 i § 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2009 r., wydanego w sprawie jw.¹².

Wybór wykonawcy zarówno pierwszej, jak i drugiej mapy akustycznej miasta Wrocławia dokonany został zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych. Wartość brutto zamówienia na pierwszą mapę akustyczną wyniosła 671.000 zł, a zamówienia na drugą mapę (wraz z pozostałymi elementami zamówienia, m.in. POŚPH) 959.400 zł.

Przy sporządzaniu siwz na pierwszą mapę akustyczną korzystano z „Wytocznych opracowywania map akustycznych”, opracowanych i wydanych przez Instytut Ochrony Środowiska (dalej: „IOŚ”) w ramach projektu nr 2005/017-488.03.04 „Wzmocniony monitoring hałasu i substancji zubożających warstwę ozonową” (Warszawa, czerwiec 2006), zamówionego przez GIOŚ. W siwz zawarto wymagania co do zgodności przedmiotu zamówienia z art. 118 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (dalej: „ustawa Poś”), określonymi przez zamawiającego warunkami technicznymi, obowiązującymi przepisami prawa oraz przywołanymi wyżej wytocznymi IOŚ. W przypadku drugiej mapy akustycznej opis przedmiotu zamówienia sporządzono w oparciu o „Wytoczne opracowania map akustycznych”, opracowane w 2011 r. przez IOŚ oraz w oparciu o obowiązujące przepisy prawa w tym zakresie, a w załączniku nr 1 do siwz zawarto wymagania zgodności przedmiotu zamówienia z tymi wytocznymi, oraz wymaganymi aktami prawnymi, w tym dyrektywą 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku.

We wzorze umowy (stanowiącej załącznik do siwz) na realizację pierwszej mapy akustycznej Wrocławia nie zawarto zapisów dotyczących danych wejściowych i możliwości ich weryfikacji przez zamawiającego, akceptacji przez zamawiającego punktów pomiarów natężenia hałasu oraz zapisów zobowiązujących wykonawcę do wykonania korekt mapy akustycznej, w tym wynikających z uwag przekazanych przez Komisję Europejską. Powyższe spowodowane było brakiem stosownych przepisów wykonawczych do ustawy Poś na etapie sporządzania siwz. Stosowne klauzule zostały natomiast zawarte we wzorze umowy na realizację drugiej mapy akustycznej. W przypadku obu map zapewniono opracowanie ich w formie papierowej i elektronicznej. Urząd zadbał o zainstalowanie i przetestowanie zamawianych systemów oraz dostarczenie oprogramowania z licencją, a także przekazanie zamawiającemu stosownych praw autorskich.

¹¹ Dz. U. Nr 87, poz. 605 ze zm.

¹² Dz. U. z 2009 r. Nr 226, poz. 1817

Odbiór pierwszej mapy akustycznej koordynowany był przez zespół powołany zarządzeniem Prezydenta Miasta Wrocławia nr 2078/07 z 12 listopada 2007 r. W przypadku drugiej mapy akustycznej wyznaczono konkretnych pracowników do koordynowania prac związanych z pozyskiwaniem danych wejściowych do opracowania mapy. Ich kwalifikacje wskazywały na odpowiednie przygotowanie merytoryczne.

Obie mapy akustyczne zostały wykonane i przedłożone zamawiającemu w terminach wynikających z zawartych umów.

(dowód: akta kontroli str. 5-15 – wyjaśnienia Dyrektora WŚiR z 21 listopada 2013 r. wraz ze sporządzonymi zestawieniami, str. 867-930 – siwz do drugiej mapy wraz załącznikami, str. 983-987 – wyciąg z akt osobowych pracowników w zakresie kwalifikacji, str. 989-993 – wyjaśnienia Dyrektora WŚiR z 9 grudnia 2013 r., str. 1029-1038 – notatka z badania map akustycznych)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Zgodność map akustycznych z uregulowaniami ustawy Poś

Opis stanu
faktycznego

Pierwsza mapa akustyczna miasta Wrocławia zawierała w swej treści opisy, dane i analizy wymagane w załącznikach do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 października 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na mapach akustycznych oraz ich układu i sposobu prezentacji¹³, tj. w załączniku nr 1 pt. „Szczegółowy zakres danych ujętych na mapach akustycznych oraz ich układ i sposób prezentacji w celu ich wykorzystywania do opracowania danych dla państwowego monitoringu środowiska” oraz w załączniku nr 3 pt. „Szczegółowy zakres danych ujętych na mapach akustycznych oraz ich układ i sposób prezentacji w celu ich wykorzystywania do informowania społeczeństwa o zagrożeniach środowiska hałasem”. Nie spełniono natomiast wymogów wynikających z załącznika nr 2 pt. „Szczegółowy zakres danych ujętych na mapach akustycznych oraz ich układ i sposób prezentacji w celu ich wykorzystywania do tworzenia i aktualizacji programów ochrony środowiska przed hałasem”, co przede wszystkim wynikało z terminu wejścia w życie przywołanego wyżej rozporządzenia Ministra Środowiska, oraz obiektywnej niemożności lub niecelowości przygotowania elementów (określonych załącznikiem nr 2), jak np.:

- analiz możliwości wpływu na klimat akustyczny aktualnych i przewidywanych zamierzeń inwestycyjnych (wymaganych w pkt 2 ppkt 4 i 5), gdyż stwierdzono ich wykonanie na podstawie decyzji środowiskowych, wydanych dla takich zamierzeń,
- wyników analiz rozkładu hałasu przy elewacjach budynków, przeprowadzonych na różnych wysokościach (wymaganych w pkt 3 ppkt 1).

Zakres merytoryczny drugiej z map akustycznych miasta Wrocławia wyczerpywał wymogi określone w trzech załącznikach wzmiankowanego rozporządzenia Ministra Środowiska, za wyjątkiem wymienionych niżej dwóch elementów części opisowej.

(dowody: akta kontroli str. 382-413 – dwie recenzje do pierwszej mapy akustycznej, str. 414-479 – recenzja do drugiej mapy akustycznej, str. 480-493 – stanowisko wykonawcy mapy do tej recenzji, str. 996-1012 – wyjaśnienia Z-cy Dyrektora WŚiR z 10.12.2013 r. wraz załączonymi dokumentami, str. 1029-1038 – notatka z badania map akustycznych)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono, że druga mapa akustyczna miasta Wrocławia nie zawierała w części opisowej:

¹³ Dz. U. z 2007 r. Nr 187, poz. 1340.

[1] wymaganej w pkt 2 ppkt 5 załącznika nr 2 do ww. rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 października 2007 r. – analizy kosztów i korzyści, przeprowadzonej w kontekście aktualnych i przewidywanych zamierzeń inwestycyjnych, które mogą mieć wpływ na klimat akustyczny aglomeracji. Wymóg sporządzenia takiej analizy określony został w pkt 12.5. części III opisu zamówienia (załącznik nr 1 do siwz) poprzez zapis „*analizy wykonane pod kątem możliwości wpływu na klimat akustyczny, aktualnych (będących w realizacji) i przewidywanych w najbliższym czasie zamierzeń inwestycyjnych, wynikających z Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Wrocławia wraz z analizą kosztów i korzyści realizacji tych inwestycji*”.

Odpowiedzialność za brak takiej analizy ponosi osoba wyznaczona na koordynatora prac nad sporządzeniem mapy akustycznej, tj. M. M.¹⁴, główny specjalista Działu Emisji Energii i Zanieczyszczeń WŚiR, która stwierdziła, że przeprowadzenie takiej analizy było niemożliwe ze względu na zmianę rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku¹⁵, co z kolei uniemożliwiało rzetelną analizę efektów podjętych działań w ramach walki z hałasem w aglomeracji, a także ich kosztów. W ocenie NIK przyczyny te nie mogą stanowić dostatecznego usprawiedliwienia braku przedmiotowej analizy, wymaganej rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 października 2007 r. oraz siwz. Należy również zauważyć, że w programie ochrony środowiska przed hałasem, sporządzonym na podstawie pierwszej mapy akustycznej zapisano m.in., iż „*w celu porównania, uszeregowano obszary według wartości współczynnika kosztochłonności (KCH)*¹⁶ *wiążącego dokuczliwość społeczną z kosztami prowadzenia działań. Społeczna dokuczliwość maleje gdy maleje poziom dźwięku L_{DWN} . Każde możliwe działanie, bądź kombinacja działań, prowadzą do minimalizacji dokuczliwości społecznej, ale jednocześnie prowadzą do kosztów. Wybór kombinacji metod powinien prowadzić do maksymalnej redukcji społecznego zagrożenia hałasem przy minimalnych kosztach inwestycji*”. Przyjęty w cytowanym programie wskaźnik KCH opierał się na wyrażonym w dB wskaźniku L_{DWN} , a na etapie tworzenia drugiej mapy akustycznej miasta Wrocławia uzyskano, w wyniku przeprowadzonych badań, wiedzę o aktualnych wartościach tego wskaźnika na okres po realizacji inwestycji, które miały zredukować hałas w mieście. Zatem w ocenie NIK istniała możliwość obliczenia (wyrażonej w dB) różnicy pomiędzy stanem przed i po realizacji inwestycji;

[2] wymaganych w pkt 3 ppkt 1 załącznika nr 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 października 2007 r. wyników analiz rozkładu hałasu przy elewacjach budynków, przeprowadzonych na różnych wysokościach. Wymóg ich sporządzenia określony został w pkt 12.7.1 części III opisu zamówienia (załącznik nr 1 do siwz) poprzez zapis: „*wyniki analiz rozkładu hałasu przy elewacjach budynków, przeprowadzonych na różnych wysokościach*”.

Odpowiedzialność za brak wyników tych analiz ponosi koordynator prac nad sporządzeniem mapy akustycznej, tj. M. M.¹⁷, główny specjalista Działu Emisji Energii i Zanieczyszczeń WŚiR, która na tę okoliczność podała, że wyniki analiz stanowią dane przestrzenne, dlatego też aby wypełnić przepis rozporządzenia zastosowano w interaktywnej mapie akustycznej (prezentowanej w SIP Wrocławia) moduł 3D, który umożliwia każdemu użytkownikowi mapy na sprawdzenie poziomu

¹⁴ vide przypis 2.

¹⁵ Dz. U. Nr 120, poz. 826 ze zm.

¹⁶ Wartość KCH pokazuje koszt redukcji hałasu o 1 decybel w przeliczeniu na jednego mieszkańca.

¹⁷ vide przypis 2.

hałasu na interesującym go budynku. Według niej, w przypadku przedstawienia analiz w formie opisowej trzeba byłoby sporządzić takie analizy dla ok. 80 tys. budynków. W ocenie NIK wskazane powody nie mogą stanowić dostatecznego usprawiedliwienia dla niewykonania przedmiotowej analizy, wymaganej rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 października 2007 r., siwz oraz umową zawartą z Gminą Wrocław przez wykonawcę mapy akustycznej. Duża pracochłonność sporządzenia przedmiotowych analiz nie powinna być powodem nie egzekwowania ich wykonania.

(dowody: akta kontroli str. 859-866 – wyjaśnienia Z-cy Dyrektora WŚiR i Głównego specjalisty w WŚiR wraz z dołączoną elektroniczną wersją części opisowej drugiej mapy akustycznej, str. 867-930 – siwz dla drugiej mapy, str. 1029-1038 – notatka służbowa z badania map akustycznych)

Udostępnianie map akustycznych

Opis stanu
faktycznego

Pierwsza mapa akustyczna miasta Wrocławia odebrana została od wykonawcy 7 marca 2008 r. (data protokołu odbioru przedmiotu zamówienia) i przekazana w tym samym dniu do: Zarządu Województwa Dolnośląskiego, Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu i do Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu. Druga mapa akustyczna miasta Wrocławia przekazana została do organów jak wyżej w dniu 28 czerwca 2013 r., tj. następnego dnia po jej sporządzeniu. Powyższe wskazuje na właściwe wywiązanie się przez Urząd z przewidzianego art. 120 ust. 1 ustawy PoS obowiązku niezwłocznego przekazania map akustycznych.

Mapy akustyczne udostępnione zostały społeczeństwu na stronie Systemu Informacji Przestrzennej Wrocławia w zakresie wymaganym w § 7 pkt 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 18 czerwca 2007 r. w sprawie sposobu udostępniania informacji o środowisku¹⁸ oraz w pkt 3 ppkt 2 załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 listopada 2010 r. w sprawie sposobu i częstotliwości aktualizacji informacji o środowisku¹⁹. Pełna dokumentacja obu map akustycznych została także przekazana do Biura Rozwoju Wrocławia, które realizowało zadania z zakresu kształtowania polityki przestrzennej.

(dowody: akta kontroli str. 5-130, 170-172 – pisemne informacje Dyrektora WŚiR, zestawienie oraz załączone kserokopie i wyciągi z dokumentacji źródłowej, str. 1029-1038 – notatka służbowa z badania map akustycznych, str. 989-993 – wyjaśnienia Dyrektora WŚiR z 9 grudnia 2013 r., str. 996-1028 - wyjaśnienia Z-cy Dyrektora WŚiR z 10 i 12 grudnia 2013 r.)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Stan akustyczny środowiska w mieście

Opis stanu
faktycznego

Mapy akustyczne miasta Wrocławia obejmowały 5 źródeł hałasu: drogowy, tramwajowy, kolejowy, przemysłowy i lotniczy (w przypadku pierwszej mapy źródła hałasu tramwajowego i drogowego wykazane zostały łącznie). Największy wpływ na klimat akustyczny Wrocławia w przypadku obu map miał hałas drogowy. W zakresie hałasu drogowego (wskaźnik L_{DWN}) porównanie dla map z lat 2007 i 2012 kształtowało się następująco:

- powierzchnia obszarów zagrożonych przekroczeniem hałasu: do 5dB wynosiła 24,425 km² w 2007 r. i 3,721 km² w 2012 r.; od 5 do 10 dB – 10,957 km² w 2007 r. i 0,837 km² w 2012 r.; od 10 do 15 dB – 3,033 km² w 2007 r.

¹⁸ Dz. U. z 2007 r. Nr 120, poz. 828.

¹⁹ Dz. U. z 2010 r. Nr 227, poz. 1485.

- i 0,113 km² w 2012 r.; od 15 do 20 dB – 0,525 km² w 2007 r. i 0,012 km² w 2012 r.; powyżej 20 dB – 0,003 km² w 2007 r. i 0,001 km² w 2012 r.;
- liczba lokali mieszkalnych położonych w miejscach przekroczenia hałasu: do 5dB wynosiła 15,761 tys. w 2007 r. i 6,786 tys. w 2012 r.; od 5 do 10 dB – 9,682 tys. w 2007 r. i 0,386 tys. w 2012 r.; od 10 do 15 dB – 3,5 tys. w 2007 r. i 0,016 tys. w 2012 r.; od 15 do 20 dB – 0,356 tys. w 2007 r. i 0,0 tys. w 2012 r.; powyżej 20 dB – 2,0 tys. w 2007 r. i 0,0 tys. w 2012 r.;
- liczba mieszkańców zagrożonych przekroczeniem hałasu: do 5dB wynosiła 78,803 tys. w 2007 r. i 17,875 tys. w 2012 r.; od 5 do 10 dB – 48,409 tys. w 2007 r. i 1,122 tys. w 2012 r.; od 10 do 15 dB – 17,501 tys. w 2007 r. i 0,044 tys. w 2012 r.; od 15 do 20 dB – 1,778 tys. w 2007 r. i 0,0 tys. w 2012 r.; powyżej 20 dB – 8 tys. w 2007 r. i 0,0 tys. w 2012 r.;
- liczba budynków szkolnych i przedszkolnych położonych w miejscach przekroczenia hałasu: do 5dB wynosiła 51 w 2007 r. i 103 w 2012 r.; od 5 do 10 dB – 23 w 2007 r. i 42 w 2012 r.; od 10 do 15 dB – 5 w 2007 r. i 2 w 2012 r.; powyżej 15 dB – 0 w 2007 r. i 0 w 2012 r.;
- liczba budynków służby zdrowia i opieki społecznej położonych w miejscach przekroczenia hałasu: do 5 dB wynosiła 3 w 2007 r. i 33 w 2012 r.; od 5 do 10 dB – 0 w 2007 r. i 22 w 2012 r.; od 10 do 15 dB – 0 w 2007 r. i 6 w 2012 r.; powyżej 15 dB – 0 w 2007 r. i 0 w 2012 r.

W zakresie hałasu drogowego (wskaźnik L_N) porównanie lat 2007 i 2012 przedstawiało się następująco:

- powierzchnia obszarów zagrożonych przekroczeniem hałasu: do 5dB wynosiła 30,335 km² w 2007 r. i 2,617 km² w 2012 r.; od 5 do 10 dB – 14,507 km² w 2007 r. i 0,59 km² w 2012 r.; od 10 do 15 dB – 5,08 km² w 2007 r. i 0,057 km² w 2012 r.; od 15 do 20 dB – 1,329 km² w 2007 r. i 0,009 km² w 2012 r.; powyżej 20 dB – 0,013 km² w 2007 r. i 0 km² w 2012 r.;
- liczba lokali mieszkalnych położonych w miejscach przekroczenia hałasu: do 5dB wynosiła 25,619 tys. w 2007 r. i 3,283 tys. w 2012 r.; od 5 do 10 dB – 12,704 tys. w 2007 r. i 0,626 tys. w 2012 r.; od 10 do 15 dB – 5,253 tys. w 2007 r. i 0,073 tys. w 2012 r.; od 15 do 20 dB – 1,485 tys. w 2007 r. i 0,0 w 2012 r.; powyżej 20 dB – 0,065 tys. w 2007 r. i 0,0 w 2012 r.;
- liczba mieszkańców zagrożonych przekroczeniem hałasu: do 5dB wynosiła 128,097 tys. w 2007 r. i 8,559 tys. w 2012 r.; od 5 do 10 dB – 63,519 tys. w 2007 r. i 1,727 tys. w 2012 r.; od 10 do 15 dB – 26,263 tys. w 2007 r. i 0,235 tys. w 2012 r.; od 15 do 20 dB – 7,425 tys. w 2007 r. i 0,0 w 2012 r.; powyżej 20 dB – 0,326 tys. w 2007 r. i 0,0 w 2012 r.;
- liczba budynków szkolnych i przedszkolnych położonych w miejscach przekroczenia hałasu: do 5dB wynosiła 63 w 2007 r. i 52 w 2012 r.; od 5 do 10 dB – 29 w 2007 r. i 12 w 2012 r.; od 10 do 15 dB – 10 w 2007 r. i 0 w 2012 r.; powyżej 15 dB – 0 w 2007 r. i 0 w 2012 r.;
- liczba budynków służby zdrowia i opieki społecznej położonych w miejscach przekroczenia hałasu: do 5dB wynosiła 0 w 2007 r. i 20 w 2012 r.; od 5 do 10 dB – 0 w 2007 r. i 12 w 2012 r.; od 10 do 15 dB – 0 w 2007 r. i 1 w 2012 r.; powyżej 15 dB – 0 w 2007 r. i 0 w 2012 r.

Na przestrzeni pięciu lat (pomiędzy mapami akustycznymi z lat 2007 i 2012) stan akustyczny na obszarze miasta Wrocławia uległ zmianom, wynikającym z budowy Autostradowej Obwodnicy Wrocławia (dalej: „AOW”). Natomiast zmniejszenie liczby mieszkańców narażonych na hałas ponadnormatywny spowodowane zostało także

zwiększeniem dopuszczalnego poziomu wskaźników hałasu, wprowadzonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. (ze skutkiem od z 23 października 2012 r.) w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

(dowody: akta kontroli str. 1039-1044 – notatka służbowa z badania stanu akustycznego Wrocławia, str. 931-940 – zestawienia dotyczące zagrożenia hałasem w podziale na poszczególne źródła)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność Urzędu w obszarze sporządzania i udostępniania map akustycznych.

Opracowanie i udostępnianie programów ochrony środowiska przed hałasem

Terminowość opracowania programów ochrony środowiska przed hałasem

Opis stanu
faktycznego

3.1.1. Pierwszy Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Wrocławia²⁰ (dalej: „POŚPH” lub „Program”) wykonany został przez firmę zewnętrzną na podstawie umowy WSR.E/01/08 z dnia 29 maja 2008 r., odebrany protokołem odbioru z dnia 7 października 2008 r., a jego koszt wyniósł 122 tys. zł. Program ten wszedł w życie 8 maja 2009 r. w związku z podjęciem Uchwały nr XXXII/1090/09 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 19 marca 2009 r. w sprawie przyjęcia Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Wrocławia²¹. Termin na uchwalenie tego Programu, wynikający z art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw, upłynął 30 czerwca 2008 r. NIK uwzględniła wyjaśnienia²² Zastępcy Dyrektora WŚiR, który wskazał, że przyczyną prawie 9-miesięcznego opóźnienia we wprowadzeniu Programu było oczekiwanie na wykonanie mapy akustycznej miasta Wrocławia, które nastąpiło w lutym 2008 r. (odbior w marcu 2008 r.), przygotowywanie w tym czasie inwestycji związanych ze zmianą układu komunikacyjnego w mieście z klasycznego promienistego na obwodnicowy, a także konieczność zabezpieczenia środków finansowych związanych z realizacją zadań w zakresie ochrony przed hałasem. Stosując się do zapisów art. 119 ust. 6 ustawy Poś, nakazującej aktualizację programu ochrony środowiska przed hałasem nie rzadziej, niż co 5 lat, kolejny POŚPH przyjęty został Uchwałą Nr L/1252/13 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 28 listopada 2013 r.²³.

(dowód: akta kontroli str. 127 - protokół odbioru POŚPH z 7.10.2008 r., str. 505 - wyciąg z Uchwały Nr XXXII/1090/09 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 19 marca 2009 r. w sprawie przyjęcia Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Wrocławia, str. 494-504 - wyjaśnienia Zastępcy Dyrektora WŚiR)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

²⁰ Opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 23 kwietnia 2009 r. Nr 71, poz. 1561.

²¹ Ogłoszenie: Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z dnia 23 kwietnia 2009 r. Nr 71 poz. 1561.

²² vide przypis 2.

²³ Opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 13 grudnia 2013 r. Pozycja nr 6450.

Programy ochrony środowiska przed hałasem

3.2.1. Obowiązujące dla Wrocławia POŚPH z 2009 r. i z 2013 r. spełniały wymogi rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 października 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinien odpowiadać program ochrony środowiska przed hałasem²⁴ (dalej: „rozporządzenie w sprawie POŚPH”), gdyż zawierały elementy wskazane w:

- § 3, tzn. opis obszaru objętego zakresem Programu²⁵, naruszenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku wraz z podaniem zakresu naruszenia (opisu dokonano na podstawie map akustycznych sporządzonych w 2008 i 2013 r.), wyszczególnienie podstawowych kierunków i zakres działań niezbędnych do przywrócenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, termin realizacji Programu (w tym jego poszczególnych zadań), koszty realizacji Programu (w tym koszty realizacji poszczególnych zadań), źródła finansowania Programu. POŚPH z 2013 r. zawierał wskazanie rodzajów informacji i dokumentów wykorzystanych do kontroli i dokumentowania realizacji Programu (podstawą monitorowania Programu będą raporty oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, analizy porealizacyjne, roczne raporty stanu realizacji poszczególnych zadań). POŚPH z 2009 r. nie wskazywał konkretnych rodzajów informacji i dokumentów wykorzystywanych do kontroli i dokumentowania jego realizacji. Jego kontrolę prowadzono na podstawie wewnętrznych procedur poprzez coroczne sprawozdania, które składały podmioty realizujące Program;
- § 4, tzn. podmioty korzystające ze środowiska i ich obowiązki, oraz organy administracji właściwe w sprawie przekazywania organowi przyjmującemu Program informacji o wydawanych decyzjach, których ustalenia zmierzają do osiągnięcia celów Programu, a także w sprawie wydawania aktów prawa miejscowego;
- § 5 pkt 1, tzn. dane i wnioski z map akustycznych odnoszące się do:
(a) charakterystyki obszarów objętych taką mapą, w tym: uwarunkowania wynikające z ustaleń planów zagospodarowania przestrzennego, ograniczenia związane z występowaniem obszarów ograniczonego użytkowania (rozporządzeniem nr 3693 z dnia 17 listopada 2006 r. Wojewoda Dolnośląski utworzył obszar ograniczonego użytkowania dla Lotniska Wrocław-Strachowice we Wrocławiu, obejmujący tereny wokół tego lotniska) i obszary istniejących stref ochronnych (ze względu na brak takich stref we Wrocławiu nie zawarto ograniczeń ich dotyczących); (b) charakterystyki obszarów objętych Programem (liczbę mieszkańców, zaludnienie, przekroczenia); (c) charakterystyki techniczno-akustycznych źródeł hałasu mających negatywny wpływ na jego poziom w środowisku;
- § 5 pkt 3, tzn. analizę materiałów, dokumentów i publikacji wykorzystanych do opracowania Programu;
- § 6 pkt 3, tzn. analizę efektywności ekologicznej i ekonomicznej zadań Programu we wzajemnym ich powiązaniu (w analizie ekonomicznej przyjęto, że zysk jest miarą redukcji społecznej dokuczliwości spowodowanej hałasem, przy kosztachlonności KCH, która obrazuje koszt redukcji hałasu o 1 decybel w przeliczeniu na jednego mieszkańca);

²⁴ Dz. U. Nr 179 poz. 1498.

²⁵ M.in. podstawowe dane charakteryzujące teren miasta Wrocławia: średnia wysokość terenu jest rzędu 130 m.n.p.m., powierzchnia Wrocławia wynosi 292,8 km², liczba ludności w roku 2012 wynosiła 631.377 (według Rocznika Statystycznego Wrocławia Głównego Urzędu Statystycznego z 2012 r. podanych w POŚPH z 2013 r.).

- § 7, tzn. harmonogramy realizacji poszczególnych zadań przy uwzględnieniu przekroczeń progowego poziomu hałasu dla terenów zagrożonych hałasem i przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu na terenach przeznaczonych pod szpitale, domy opieki społecznej, czy na terenach mieszkaniowych i pozostałych, dla których ustala się dopuszczalny poziom hałasu, a także kolejność realizacji zadań Programu na terenach mieszkaniowych według wskaźnika M²⁶.

W POŚPH z 2013 r. uwzględniono ocenę realizacji poprzedniego Programu, przewidzianą w § 5 pkt 2 rozporządzenia w sprawie POŚPH, poprzez: zestawienie zrealizowanych działań, ocenę skuteczności zrealizowanych środków ochrony przed hałasem oraz analizę niezrealizowanych części Programu wraz z przyczynami braku realizacji.

(dowód: Uchwała Nr XXXII/1090/09 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 19 marca 2009 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Wrocławia”, opublikowana w Dz. Urz. Woj. Dol. z 23 kwietnia 2009 r. Nr 71, poz. 1561 oraz Uchwała L/1252/13 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 28 listopada 2013 r. w sprawie aktualizacji „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Wrocławia”, opublikowana w BIP - uchwały.um.wroc.pl, str.498-576 - wyjaśnienia Zastępcy Dyrektora WŚiR wraz z załącznikami)

3.2.2. Powołując się na art. 47, art. 48 ust. 2, art. 57 ust. 2 i art. 58 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko²⁷ (dalej: „ustawa UIŚ”), Dyrektor WŚiR wystąpił w dniu 3 grudnia 2008 r., pismem nr WSR.E/MM/0704/41-1/08, do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu (dalej: „RDOŚ”) oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (dalej: „PWIS”) o możliwość odstąpienia od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko opracowanego projektu Programu i uzgodnienie załączonego projektu tego Programu. Według wnioskodawcy: „przekazany do uzgodnienia projekt programu jest w rzeczywistości wykonaną prognozą oddziaływania na środowisko planowanych do realizacji działań naprawczych”. RDOŚ oraz PWIS postanowieniami odpowiednio z dnia 30 grudnia 2008 r. (nr RDOŚ-02-WSI-6617-2/4/08/ag) oraz 12 grudnia 2008 r. (nr ZNS MG-621-1366/08), wyrazili zgodę na odstąpienie od strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Wrocławia”. Zgodnie z art. 48 ust. 4 ustawy UIŚ, informacja o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu przedmiotowego Programu została przez Prezydenta Miasta Wrocławia podana do publicznej wiadomości poprzez jej opublikowanie na stronie internetowej Urzędu w dniu 16 stycznia 2009 r.

(dowód: akta kontroli str. 173 - pismo nr WSR.E/MM/0704/41-1/08, str. 175 - postanowienie nr RDOŚ-02-WSI-6617-2/4/08/ag, str. 176 - postanowienie nr ZNS MG-621-1366/08, str. 177-179 - ogłoszenie Prezydenta Miasta Wrocławia z dnia 16 stycznia 2009 r. wraz z korespondencją dotyczącą umieszczenia na stronie internetowej)

3.2.3. Wraz z POŚPH z 2013 r. sporządzona została Prognoza oddziaływania na środowisko, w której podzielono przyszłe działania według kategorii ich przewidywanego oddziaływania na środowisko, tj.:

- a) szlifowanie szyn, modernizacja torowisk, remonty/wymiana nawierzchni, przebudowa dróg wraz z realizacją obwodnic i obejść – jako działania negatywne w fazie ich realizacji, lecz pozytywne długoterminowo po ich

²⁶ Wskaźnik imisji M, zwany także w zależności od kontekstu wskaźnikiem zapotrzebowania na środki ochrony przed hałasem, jest wskaźnikiem wiążącym uciążliwość hałasową z liczbą osób ekspozowanych czy też narażonych na ten hałas, uwzględniającym zakres przekroczeń standardów imisyjnych (str. 11 POŚPH z 2009 r.).

²⁷ Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.

zakończeniu ze względu na redukcję hałasu do środowiska oraz ograniczenie prędkości,

- b) sterowanie sygnalizacją świetlną i redukcja natężenia ruchu – jako działanie nieoddziałujące na środowisko w fazie realizacji, natomiast po zakończeniu oddziałujące negatywnie (słabo) ze względu na wzrost emisji spalin oraz pozytywnie ze względu na redukcję hałasu do środowiska.

W omawianym dokumencie przedstawiono rodzaje oddziaływań, indywidualnie dla każdego z zadań przewidzianych w POŚPH z 2013 r. Wśród planowanych zadań nie stwierdzono odcinków przebiegających przez obszary Natura 2000. Odniesiono się do odcinków dróg, torowisk tramwajowych i kolejowych, które znajdują się najbliżej poszczególnych obszarów chronionych, wynikających z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody²⁸, bowiem uwzględniono: Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk, tj. Grądy w Dolinie Odry, Las Pilczycki, Łęgi Nad Bystrzycą i Dolina Widawy, a także Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Grądy Odrzańskie, Park Krajobrazowy Dolina Bystrzycy, Park Krajobrazowy Dolina Bystrzycy, użytki ekologiczne, oddziaływanie na chronione gatunki roślin i zwierząt oraz pomniki przyrody. Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu Programu została pozytywnie zaopiniowana przez RDOŚ pismem nr WSI.410.425.2013.KM z dnia 23 października 2013 r. (wniesione uwagi zostały uwzględnione) oraz przez Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu postanowieniem nr ZNS.9011.1478.2013 DG z dnia 10 października 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 180-226 - Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Wrocławia-wersja uzupełniona, str. 227-230 - pismo nr WSI.4110.425.2013. KM, str. 231-233 - postanowienie nr ZNS.9011.1478.2013 DG)

Ustalone
nieprawidłowości

W POŚPH z 2013 r. nie zawarto analizy kosztów zadań zrealizowanych w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, do czego zobowiązywał § 5 pkt 2 lit. a rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 października 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinien odpowiadać program ochrony środowiska przed hałasem. Według ²⁹Dyrektora WŚiR „było to spowodowane wejściem w życie z dniem 23 października 2012 r. rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Ze względu na zmianę wartości wskaźnika LDWN i LN dopuszczalnych poziomów hałasu, nie można było ustalić, w jaki stopniu uzyskany efekt ekologiczny spowodowały zrealizowane działania naprawcze określone w Programie, a w jakim podwyższone dopuszczalne poziomy hałasu”.

(dowód: POŚPH z 2009 r. opublikowany w Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 23 kwietnia 2009 r. Nr 71, poz. 1561, akta kontroli str. 865-866 - wyjaśnienia Dyrektora WŚiR)

3.3. Konsultacje społeczne programów ochrony środowiska przed hałasem i udostępnianie tych programów

Opis stanu
faktycznego

3.3.1. Zgodnie z art. 119 ust. 2a ustawy Poś, Urząd zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniach, których przedmiotem było sporządzenie programów ochrony środowiska przed hałasem:

²⁸ Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220.

²⁹ vide przypis 2.

a) dla POŚPH z 2009 r. – w dniu 12 sierpnia 2008 r. zorganizowano seminarium, którego przedmiotem była prezentacja i dyskusja na temat opracowanego projektu. Informacja o seminarium została umieszczona na stronie internetowej Urzędu oraz przesłana pismem do instytucji związanych z ochroną środowiska i Rad Osiedli we Wrocławiu. Udział w nim wzięło 50 podmiotów. W wyniku konsultacji do Urzędu wpłynęło 9 wniosków mieszkańców Wrocławia dotyczących projektu POŚPH, z czego 5 dotyczyło uciążliwości wywoływanych hałasem drogowym na ul. Hallera, 3 budowy Łącznika Pawłowickiego, a 1 wniosek złożyli mieszkańcy osiedla Huby. Mieszkańców osiedla Pawłowice (rejon Psie Pole) pismem z dnia 25 września 2009 r. poinformowano, że POŚPH nie obejmuje swoim zakresem planowanych przedsięwzięć, a tylko istniejące źródła hałasu. Natomiast mieszkańcom ul. Hallera (pięć pism) udzielono ogólnej odpowiedzi, opisując harmonogram realizacji działań naprawczych oraz informując o możliwości wprowadzenia ekranów akustycznych po realizacji zaplanowanych w Programie działań. Rada Osiedla „Huby” złożyła swoje uwagi do projektu dotyczące: terminu prezentacji (godziny przedpołudniowe w dzień roboczy), sposobu prezentacji (Program dla obszaru al. Armii Krajowej składa się z wycinków i nie daje obrazu całości potrzeb), zakresu podmiotowego opracowania (objęcie opracowaniem wyłącznie osób zameldowanych), proponowanych działań dostosowawczych (naprawa dróg, wybudowanie obwodnicy autostradowej, zmniejszenie prędkości pojazdów). Ustosunkowując się do wniesionych uwag, pismem z dnia 24 października 2008 r. poinformowano Radę Osiedla „Huby”, że: wzięta zostanie pod uwagę godzina dokonywania prezentacji, w projekcie POŚPH budynki pogrupowano (kierując się wartościami określonymi wskaźnikiem M) w obszary o wspólnym źródle ponadnormatywnego hałasu i dokonano analizy możliwości przeprowadzenia działań na konkretnym obszarze, według harmonogramu realizacji zadań priorytetowo będą traktowane tereny przeznaczone pod szpitale i domy opieki społecznej, pozostałe inwestycje realizowane będą z uwzględnieniem wskaźnika M, a jeżeli ich realizacja nie przyniesie efektu w miarę posiadanych środków finansowych i w kolejności wyznaczonej wskaźnikiem M budowane będą ekrany akustyczne. Odnosząc się do zarzutu opracowania Programu tylko dla osób zameldowanych poinformowano Radę Osiedla „Huby”, iż *„wykorzystanie bazy PESEL było kryterium obiektywnym i wyższym poziomie ufności niż inne metody”* zaznaczając *„brak jest innej obiektywnej metody przypisania mieszkańców do numerów adresowych zabudowań”*. Według POŚPH, uchwalonego przez Radę Miejską Wrocławia w dniu 19 marca 2009 r., *„wnioski wynikające z seminarium pochodzące od osób fizycznych i prawnych oraz wnioski i uwagi zgłoszone przez jednostki merytoryczne Urzędu Miejskiego Wrocławia uwzględniono w opracowywanym Programie”*. Wyjaśniając niezgodność tego zapisu ze stanem faktycznym,³⁰ Zastępca Dyrektora WŚiR podał, że *„wszystkie wnioski zgłoszone podczas seminarium, które wpisywały się w cele strategiczne średnio i długookresowe, dotyczące głównych ciągów komunikacyjnych były ujęte w Programie, natomiast wnioski i uwagi szczegółowe nie mogły być uwzględnione ponieważ nie miały zapewnienia finansowania”*;

b) dla POŚPH z 2013 r. – działając zgodnie z art. 39-40 ustawy UIŚ – informację o rozpoczęciu konsultacji społecznych na temat POŚPH, w tym jego projektu udostępniono do publicznej wiadomości w siedzibie Urzędu (WŚiR), a także na jego stronie internetowej BIP w dniach od 10 do 31 października 2013 r. W tym samym okresie istniała możliwość wnoszenia uwag do projektu za

³⁰ Vide przypis 2.

pośrednictwem tradycyjnej i elektronicznej poczty oraz osobiście w WŚiR. W dniu 29 października 2013 r. odbyło się w Urzędzie zebranie konsultacyjne o charakterze otwartym (informacja o nim opublikowana była na tablicy ogłoszeń, stronie internetowej Urzędu, a potencjalnie zainteresowane podmioty zostały zawiadomione o nim pisemnie), którego celem była prezentacja głównych założeń dokumentu oraz zebranie opinii i uwag (udział wzięło w nim 35 osób). Na pytania zadane w trakcie spotkania konsultacyjnego przez 18 osób odpowiedzi udzielono na bieżąco. W ramach konsultacji społecznych wpłynęło również 26 pisemnych wniosków/uwag do projektu POŚPH, z czego 4 zostały uwzględnione w całości, 6 zostało zaakceptowanych w części, a pozostałe wykraczały poza zakres Programu (część z nich skierowano do właściwych organów³¹). Uwzględnione wnioski mieszkańców dotyczyły poprawek w zapisach POŚPH lub kwalifikacji obszarów wymienionych przez wnioskodawców do objętych działaniami długoterminowymi (rozpoczętymi po 2023 r.). W wyniku konsultacji wprowadzono do Programu jedno działanie krótkoterminowe, tj. ograniczenie prędkości na ulicy Kosmonautów. Według³² Dyrektora WŚiR „organ opracowujący Program nie może dowolnie, np. na podstawie wniosków mieszkańców, tworzyć harmonogramu realizacji działań naprawczych. 14 wniosków uwzględnionych jest w działaniach długookresowych ze względu na wartość wskaźnika M”.

(dowód: akta kontroli str. 577-662 - listy uczestników seminarium publicznej prezentacji projektu POŚPH z roku 2008 i 2013, ogłoszenie Prezydenta Miasta Wrocławia o możliwości się zapoznania z projektem POŚPH z 4.1.2013 r., zaproszenie na spotkanie w ramach konsultacji społecznych, wnioski mieszkańców dotyczące POŚPH z 2009 r. wraz z odpowiedziami, wyciąg z podsumowania przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko POŚPH dla miasta Wrocławia – aktualizacja oraz udziału społeczeństwa, str. 859-863 - wyjaśnienia Dyrektora WŚiR Urzędu)

3.3.2. Realizując obowiązek wynikający z art. 120 ust. 2 ustawy Poś, Prezydent Miasta Wrocławia przekazał POŚPH z 2009 r. Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska we Wrocławiu w dniu 15 maja 2009 r., tj. po upływie prawie 2 miesięcy od jego uchwalenia przez Radę Miejską Wrocławia w dniu 19 marca 2009 r. W sprawie nie bezzwłocznego przekazania uchwalonego Programu NIK uwzględniła wyjaśnienia³³ - Zastępcy Dyrektora WŚiR, który powołując się na możliwość wniesienia uwag formalno-prawnych przez Wojewodę stwierdził, że mogłyby one spowodować zmianę dokumentu, w rezultacie został on przekazany WIOŚ po wejściu w życie z dniem 8 maja 2009 r.

W dniu 27 kwietnia 2009 r. Dyrektor Departamentu Nieruchomości i Eksploatacji poinformował jednostki organizacyjne Urzędu oraz inne podmioty odpowiedzialne za realizację zadań określonych w POŚPH z 2009 r. (Departament Architektury i Rozwoju, Departament Infrastruktury i Gospodarki, Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta, Zarząd Inwestycji Miejskich, Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne sp. z o.o., Wrocławskie Inwestycje sp. z o.o.), że uchwalony i upubliczniony POŚPH jest dostępny również na stronie internetowej Urzędu oraz, że jego zapisy i ustalenia należy uwzględnić w planowanych zadaniach i przedsięwzięciach. Według³⁴, Dyrektora WŚiR „programu nie przekazano Generalnej Dyrekcji Dróg i Autostrad ze względu na trwającą budowę Autostradowej Obwodnicy Wrocławia w czasie opracowywania Programu”.

³¹ Np. Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego.

³² Vide przypis 2.

³³ Vide przypis 2.

³⁴ Vide przypis 2.

(dowód: akta kontroli str. 234-235 - pismo WSR.E.MM.0704/63/09 z 27.04.2009 r. oraz potwierdzenie przekazania POŚPH WIOŚ we Wrocławiu w dniu 15.05.2009 r., pismo nr WSR.E.MM.0719/64/09 z 27.04.2009 r., str. 7-15 – wyjaśnienia Dyrektora WŚiR Urzędu, str. 498-503 - wyjaśnienia Zastępcy Dyrektora WŚiR Urzędu)

3.3.3. Stosownie do art. 84 ust. 1 ustawy Poś, Programy z 2009 r. i z 2013 r.³⁵ (aktualizacja) zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego odpowiednio w 2009 r. (Nr 71, poz. 1561) oraz w 2013 r. (poz. 6450). Programy udostępniono na stronie internetowej BIP Urzędu. Zgodnie z art. 119 ust. 4a ustawy Poś wraz z POŚPH z 2009 r. i POŚPH z 2013 r. opracowano ich streszczenia, sporządzone w języku niespecjalistycznym, zawierające omówienie wszystkich ważnych aspektów działań przewidywanych w tych Programach w formie prezentacji graficznych i zestawień danych tabelarycznych.

(dowód: akta kontroli str. 171, 664 - wydruki ze strony internetowej BIP UM Wrocław, str. 663, 858 - wydruki ze stron Dz. Urz. Woj. Doln. z 2009 r. Nr 71, poz. 1561 oraz z 2013 r., poz. 6450)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że Urząd przeprowadził wymagane konsultacje społeczne w procesie sporządzania POŚPH, lecz wnioski mieszkańców Wrocławia nie miały (poza jednym wyjątkiem) wpływu na ilość i zakres zaplanowanych działań mających na celu ochronę przed hałasem miasta Wrocławia.

3.4. Przyjęte w programach ochrony środowiska przed hałasem rozwiązania w zakresie ograniczenia hałasu

Opis stanu
faktycznego

3.4.1. W POŚPH z 2009 r. i z 2013 r. przewidziano rozwiązania do ujęcia w planach zagospodarowania przestrzennego dla terenów zagrożonych hałasem, polegające na „*lokalizowaniu nowych budynków mieszkalnych poza zasięgiem uciążliwego hałasu drogowego lub w ich zasięgu, pod warunkiem zastosowania środków technicznych (ekranowania, okna o podwyższonej izolacyjności akustycznej) zmniejszających uciążliwości do poziomów dopuszczalnych*”. Uwzględniono również rozwiązania w zakresie przebudowy i rozwoju sieci transportowych miasta, tj. budowę AOW, Obwodnicy Śródmiejskiej Wrocławia (POŚPH z 2009 r.) oraz Wschodniej Obwodnicy Wrocławia i budowę obwodnicy Leśnicy (POŚPH z 2013 r.), eliminację ruchu ciężkiego z terenu miasta (podczas okresu letniego czasowe ograniczenie na terenie miasta ruch pojazdami ciężkimi, powyżej 9-12 Mg, wprowadzenie – od 1 października 2008 r. – strefy pojazdów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 9 ton), opracowanie koncepcji i wdrożenie inteligentnego systemu sterowania ruchem komunikacyjnym (POŚPH z 2009 r.), a także wprowadzenie ograniczeń prędkości na poszczególnych odcinkach jezdni (POŚPH z 2009 r. i 2013 r.). Spośród planowanych w obu Programach zadań część dotyczyła systematycznego podnoszenia jakości nawierzchni dróg i remontów ulic podstawowej sieci komunikacyjnej, tj. wymiany nawierzchni, remontów i modernizacji torowisk, szlifowania torów. W POŚPH z 2009 r. w planach redukcji hałasu poprzez bariery dźwiękochłonne przewidziano możliwość zastosowania wyłącznie ekranów akustycznych (np. na ulicach: Krakowskiej, Popowickiej, Karkonoskiej, Armii Krajowej, Legnickiej). W POŚPH z 2013 r. ekrany akustyczne potraktowano, jako alternatywny sposób izolacji od hałasu kolejowego po bezskutecznym wprowadzeniu innych metod jego redukcji (poprawa stanu technicznego torowisk oraz ograniczenie prędkości). W obu Programach nie skorzystano z możliwości

³⁵ Z datą wejścia w życie od 28 grudnia 2013 r.

wprowadzenia innych barier dźwiękochłonnych (np. tuneli, wałów ziemnych, barier z roślinności, zielonych ekranów akustycznych), czego powodem, według Zastępcy Dyrektora WŚiR, były wyniki analiz i badań przedstawiane na organizowanych przez Urząd konferencjach oraz trudności techniczne związane z taką metodą redukcji hałasu. Według Zastępcy Dyrektora WŚiR „aby ekran zielony był skuteczny powinien mieć szerokość ok. 100 m i spełniać szereg innych wymogów. Inwestor musi, więc dysponować odpowiednim miejscem na jego realizację. Ponadto budowa ekranów akustycznych na terenie miasta jest utrudniona lub wręcz niemożliwa. Linia zabudowy często przylega do pasa drogowego lub znajduje się w odległości 2-3 m, co powoduje, że ich budowa jest niewykonalna. Również wysokość ochrony budynków o liczbie kondygnacji większej niż 3-4 uniemożliwia skuteczną ochronę przed hałasem”. Jako zadania służące zmniejszeniu liczby mieszkańców zagrożonych ponadnormatywnym hałasem w Programach zostały wymienione również: promowanie dbałości o klimat akustyczny, rozwinięcie koncepcji systemu Mapy Akustycznej Wrocławia oraz monitoring hałasu.

(dowód: Uchwała Rady Miejskiej Wrocławia Nr XXXII/1090/09 z 19 marca 2009 r. w sprawie przyjęcia Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Wrocławia, opublikowana w Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2009 r. Nr 71, poz. 1561, Uchwała Nr L/1252/13 Rady Miejskiej Wrocławia z 28 listopada 2013 r. w sprawie aktualizacji „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Wrocławia”, opublikowana w BIP na str. uchwały.um.wroc.pl)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność Urzędu w zakresie opracowania i udostępniania programów ochrony środowiska przed hałasem.

4. Realizacja programów ochrony środowiska przed hałasem

Opis stanu
faktycznego

4.1. Celem strategicznym POŚPH z 2009 r. było zmniejszenie do 2025 r. liczby mieszkańców zagrożonych ponadnormatywnym hałasem o ok. 50%. Miała do tego doprowadzić m.in. budowa obwodnic skutkująca ograniczeniem ruchu tranzytowego w centrum miasta. Częściowa realizacja zaplanowanych inwestycji drogowych oraz zmiana rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku³⁶, spowodowały, że ww. cel został osiągnięty. W Programie planowane zadania zostały podzielone na priorytetowe, tj. [1] Budowa AOW, [2] Budowa Śródmiejskiej Obwodnicy Wrocławia, wymiana nawierzchni na ulicach: [3] Wyszyńskiego, [4] Krakowskiej wraz z budową ekranów akustycznych, [5] Grabiszyńskiej wraz z modernizacją torowiska, [6] Popowickiej wraz z budową ekranów oraz [7] Pułaskiego wraz z modernizacją torowiska, a także 39 zadań szczegółowych. Z siedmiu priorytetowych zadań do końca 2012 r.³⁷ zrealizowanych zostało 5³⁸. Wymiana nawierzchni na ulicy Grabiszyńskiej (na odcinku od ulicy Stalowej do ul. Zaporoskiej) nie została wykonana ze względu na niewystarczającą ilość środków finansowych a obszar ulicy Wyszyńskiego, gdzie nie wymieniono nawierzchni (na dzień 31 grudnia 2012 r.) nie kwalifikował się do działań uwzględnionych w POŚPH ze względu na zmniejszenie przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu (zmiana rozporządzenia). Źródłem finansowania

³⁶ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2012 r., poz. 1109).

³⁷ Według aktualizacji POŚPH z 2013 r.

³⁸ Z czego wymiana nawierzchni i realizacja ekranów na ul. Popowickiej w 50%, a budowa Śródmiejskiej Obwodnicy Wrocławia w 60%.

zadań priorytetowych była Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (budowa AOW) oraz Gmina Wrocław. Jednostkami odpowiedzialnymi za realizację zadań były: GDDKiA, Wrocławskie Inwestycje sp. z o.o. oraz Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta. Szacunkowe koszty zaplanowanych siedmiu zadań priorytetowych wyniosły 5.040.316 tys. zł, a poniesione koszty pięciu zadań zrealizowanych 4.298.166 tys. zł (82,3%). Zestawienie kosztów zadań zaplanowanych ze zrealizowanymi wykazało, że są to wartości nieporównywalne, gdyż w POŚPH z 2009 r. koszty prognozowano odnosząc się tylko do części zadania związanej z ochroną przed hałasem (np. wymiana torowiska czy budowa ekranu akustycznego), natomiast podmioty realizujące zadania nie rozdzielają poniesionych kosztów na konkretne prace, ujmując je, jako całość inwestycji. Według³⁹ Zastępcy Dyrektora WŚiR powodem przyjęcia takiej metody szacowania kosztów było to, że „sumaryczne koszty przebudowy ulic są bardzo wysokie, a zastosowane środki ochrony przed hałasem (...) stanowią od kilku do kilkunastu procent tych kosztów. (...) Na etapie sporządzania Programu nie jest znany szczegółowy zakres planowanej inwestycji drogowej. Ważne jest, aby dla danego zadania określić sposób – środek redukcji hałasu i oszacować jego koszt”. Odnosząc się do kontroli realizacji Programu w zakresie poniesionych kosztów oraz badania opłacalności środków do walki z hałasem (zastosowanych w pierwszym Programie) Zastępca Dyrektora WŚiR podał, iż nie badano ich opłacalności ze względów merytorycznych (zmiana dopuszczalnych norm hałasu nie pozwalała wyliczyć efektywności podjętych działań), a „Wydział Środowiska i Rolnictwa nie ma możliwości kontroli kosztów. Brak jest również stosownych zapisów w zakresie kontroli kosztów realizacji zadań określonych w Programie w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinien odpowiadać program ochrony środowiska przed hałasem. (...) Nadzorując wykonanie programu napotykały ogromne trudności próbując oszacować koszty inwestycji i przedsięwzięć. Bardzo pomógłoby nam, gdyby Ministerstwo Środowiska opracowało wytyczne dla wszystkich miast, które mają obowiązek sporządzania Programów ochrony środowiska przed hałasem”.

Z 39 zaplanowanych w POŚPH z 2009 r. zadań szczegółowych na ogólną kwotę 76.230 tys. zł na dzień 28 listopada 2013 r. trzy zostały terminowo zrealizowane, 24 zadania zrealizowano w niepełnym wymiarze (od 20 do 80%) lub prace nad nimi jeszcze trwały, a 11 zadań nie zostało wykonanych (z czego 10 obejmuje obszary, dla których, po obniżeniu dopuszczalnych norm, wartości przekroczeń hałasu są mniejsze niż 5 dB). Powodem braku pełnej realizacji zaplanowanych zadań był (według POŚPH z 2013 r.) zaproponowany w Programie krótki okres ich realizacji oraz niedobór środków finansowych Miasta w zakresie inwestycji infrastrukturalnych.

Według POŚPH z 2009 r. zalecono prowadzenie monitoringu hałasu w 8-12 punktach pomiarowych (zaproponowano 8 ulic), wyniki monitoringu miały być wykorzystywane do kalibracji mapy akustycznej i modelu sieci transportowej Wrocławia. Według⁴⁰ - Zastępcy Dyrektora WŚiR zalecenia tego nie zrealizowano „ze względu na brak środków finansowych oraz że w ramach opracowanego obecnie Programu ochrony Środowiska przed hałasem z 2013 r. zostały zamontowane dwie stacje monitoringu (przy ul. Piłsudskiego i pl. Grunwaldzkim), a w latach 2014-2015 w ramach systemu ITS zostanie zamontowanych 10

³⁹ Vide przypis 2.

⁴⁰ vide przypis 2.

dodatkowych. Zostały już zabezpieczone środki finansowe na realizację przedsięwzięcia”.

(dowód: Uchwała Rady Miejskiej Wrocławia Nr XXXII/1090/09 z 19 marca 2009 r. w sprawie przyjęcia Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Wrocławia opublikowana, Uchwała Nr L/1252/13 Rady Miejskiej Wrocławia z 28 listopada 2013 r. w sprawie aktualizacji „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Wrocławia”, str. 665-668 - zestawienie realizacji zadań priorytetowych, str. 667-671 - zestawienie realizacji zadań szczegółowych, str. 673-682 - informacje przekazane ze ZDiUM oraz WI sp. z o.o. w sprawie zrealizowanych inwestycji, str. 157 - informacja GDDKiA w sprawie realizacji AOW, str. 672 - wyjaśnienie Dyrektora WŚiR, str. 859-864 - wyjaśnienia Zastępcy Dyrektora WŚiR)

4.2. W POŚPH z 2009 r. podano, iż miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego pozwalają na kształtowanie warunków akustycznych w mieście m.in. poprzez „lokalizowanie nowych budynków mieszkalnych poza zasięgiem uciążliwego hałasu drogowego lub w ich zasięgu, pod warunkiem zastosowania środków technicznych (ekranowania, okna o podwyższonej izolacyjności akustycznej) zmniejszających uciążliwość do poziomów dopuszczalnych”.

Według publikacji wydanej przez Urząd po V Konferencji Ochrony Środowiska (Wrocław 10-11 maja 2010 r.) pt. „Zarządzanie środowiskiem akustycznym. Hałas w mieście” (str. 3): „Programy ochrony środowiska przed hałasem mają także ścisłe związki formalne z działalnością w zakresie zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (...) w miejscowym planie zagospodarowania określa się obowiązkowo, m.in. parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu, w tym:

- linie zabudowy,
- gabaryty obiektów,
- wskaźniki intensywności zabudowy.

Parametrami tymi mogą być także wskaźniki izolacyjności akustycznej przegród budowlanych. Tym samym konstruowanie planów zagospodarowania przestrzennego powinno odbywać się na podstawie informacji z programów ochrony środowiska przed hałasem, w zakresie naruszeń poziomów dopuszczalnych na określonych terenach i przewidywanych działaniach naprawczych. Natomiast w sytuacji, gdzie mimo naruszeń standardów, jakości środowiska nie przewidziano działań naprawczych należy określić w stosunku do obiektów chronionych zwiększoną izolacyjność akustyczną przegród zewnętrznych z systemami przewietrzającymi. Należy zawsze uwzględniać fakt, że zarówno plan zagospodarowania przestrzennego, jak i program ochrony środowiska przed hałasem mają rangę aktów prawa miejscowego i nie mogą być ze sobą sprzeczne”. Po wejściu w życie POŚPH z 2009 r. (8 maj 2009 r.) Rada Miejska Wrocławia uchwaliła 7 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących obszary przekraczające dopuszczalne normy hałasu, charakteryzujące się najwyższymi wartościami wskaźnika zagrożenia społecznego M.

(dowód: akta kontroli str. 726-733 - wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, str. 734 -740 - wyciąg z opracowania sporządzonego po V konferencji ochrony środowiska)

W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wydawane były, na podstawie art. 50 ust. 1 i art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁴¹, decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzje o warunkach zabudowy.

⁴¹ Dz. U. Nr 80 poz. 717 ze zm.

W okresie od 8 maja 2009 r. do 26 listopada 2013 r. wydano 50 takich decyzji obejmujących obszary, gdzie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu charakteryzujące się najwyższymi wartościami wskaźnika zagrożenia społecznego M.

(dowód: akta kontroli str. 251-264 - wykazy decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu dot. obszarów przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu)

4.3. Do największych przedsięwzięć ujętych w POŚPH z 2009 r., które zostały zrealizowane do 30 czerwca 2013 r., należały: budowa AOW, budowa Śródmiejskiej Obwodnicy Wrocławia (zrealizowana w ok. 60%), wymiana nawierzchni i realizacja ekranów akustycznych na ulicy Krakowskiej (zastosowano ekran pochłaniający, nieprzezroczysty), wymiana nawierzchni i realizacja ekranów na ulicy Popowickiej (na odcinku od ulicy Starogranicznej do Wejherowskiej z ograniczeniem prędkości, zadanie zrealizowane w ok. 50%), a także wymiana nawierzchni i modernizacja torowiska na ul. Pułaskiego. Przedsięwzięcia te były realizowane zgodnie z przyjętymi w POŚPH z 2009 r. rozwiązaniami, za wyjątkiem wykonanego w 50% zadania dotyczącego wymiany nawierzchni i budowy ekranów akustycznych na ulicy Popowickiej. Przy ulicy tej ekrany akustyczne nie zostały wybudowane ze względu na przekroczenie dopuszczalnych norm hałasu do 5 dB (po wprowadzeniu zmian w zakresie dopuszczalnych norm hałasu) i wskaźnik poniżej 65 dB na niewielkim obszarze działania. Porównanie wyników poziomu hałasu drogowego na postawie map akustycznych Wrocławia opracowanych w latach 2007/2008 oraz 2012/2013 wykazało, że zadania zrealizowane na ulicach: Krakowskiej, Pułaskiego i Popowickiej poprawiły klimat akustyczny w tych obszarach miasta. Według pisma przesłanego do Urzędu w dniu 11 grudnia 2013 r. przez Wrocławskie Inwestycje sp. z o.o., wyniki analizy porealizacyjnej zadania pn. *„Budowa Północnej Obwodnicy Śródmiejskiej we Wrocławiu – etap I”* „nie wykazały wystąpienia przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu dla inwestycji na terenach podlegających ochronie, znajdujących się w jej pobliżu”. Oddziaływanie AOW w zakresie klimatu akustycznego zostało zawarte w sporządzonej na zlecenie GDDKiA (na podstawie pomiarów hałasu dokonanych w listopadzie 2012 r.) *„Analizie porealizacyjnej oddziaływania na środowisko”*. Według tego dokumentu jedyne odnotowane przekroczenie dopuszczalnych norm hałasu spowodowane wybudowaniem AOW znajduje się w we Wrocławiu na ulicy Melioranckiej. Bliski dopuszczalnych norm jest rejon ul. Żernickiej, którego mieszkańcy (Rada Osiedla Kuźniki) złożyli w czasie konsultacji społecznych dotyczących aktualizacji POŚPH wnioski o objęcie tej części miasta ochroną przed hałasem, ze względu na jego uciążliwość. Według informacji udzielonej przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴² w związku ze skargami mieszkańców Osiedla Kuźniki, a także z obserwowanym wzrostem natężenia ruchu na AOW uznano za zasadne przeprowadzenie kontrolnych pomiarów hałasu na terenie chronionym przed hałasem w punkcie pomiarowym zlokalizowanym na u. Żernickiej. Organem właściwym do przeprowadzenia takich pomiarów w środowisku jest WIOŚ. W związku z przekroczeniem dopuszczonych norm hałasu stwierdzonych w Analizie porealizacyjnej określającej stan środowiska akustycznego AOW, Marszałek Województwa Dolnośląskiego decyzją z dnia 14 czerwca 2013 r. zobowiązał zarządzającego AOW (A-8), tj. Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad „do ograniczenia oddziaływania akustycznego tej trasy na terenach chronionych przed hałasem zlokalizowanych przy ul. Melioranckiej we Wrocławiu (...) na dzień 31 grudnia 2015 r.”.

⁴² Dz. U. z 2012 r., poz. 82.

(dowód: akta kontroli str. 683-691 - korespondencja Urzędu z podmiotami realizującymi zadania, str. 692 – potwierdzenie rodzaju ekranu na ul. Krakowskiej, str. 693 - pismo Wrocławskich Inwestycji sp. z o.o. w sprawie analizy porealizacyjnej, str. 707-712 - wydruki z map akustycznych, str. 683-685 - wyjaśnienia Dyrektora WSiR, str. 713-722 - wyciąg z Analizy porealizacyjnej AOW, str. 724-725 - wniosek do projektu aktualizacji POŚPH Rady Osiedla Kuźniki wraz z pismem przewodnim skierowanym do UMWD, str. 851 - wniosek o udzielenie oraz informacja otrzymana od Marszałka Województwa Dolnośląskiego)

Ustalone
nieprawidłowości

Szczegółowe badania kontrolne ⁵⁴³ miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (spośród 7 uchwalonych po wejściu w życie POŚPH z 2009 r.), charakteryzujących się najwyższymi wartościami wskaźnika zagrożenia społecznego M, wykazało, że przy ich opracowaniu w trzech przypadkach posługiwano się pomiarami hałasu, dokonanymi w latach 2002-2005 przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, nie korzystając z mapy akustycznej Wrocławia, sporządzonej w latach 2007/2008. Według⁴⁴ Dyrektora Biura Rozwoju Wrocławia Urzędu wykorzystane podczas opracowania projektów planów zagospodarowania przestrzennego pomiary hałasu stanowiły dane źródłowe i były najbardziej wiarygodne, do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wykorzystywano POŚPH z 2009 r. „w zakresie kompetencji przypisanych planom miejscowym, w szczególności poprzez sposób kształtowania zabudowy zagospodarowania terenu reprezentowany m.in. poprzez linie zabudowy i wskaźniki intensywności zabudowy”.

Pięć skontrolowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dotyczyło m.in. zabudowy mieszkaniowej. W żadnym z nich nie uwzględniono możliwości zastosowania środków technicznych (ekranowania, okna o podwyższonej izolacyjności akustycznej), zmniejszających uciążliwości do poziomów dopuszczalnych, do czego zobowiązywały postulaty zawarte w POŚPH z 2009 r. Jedynie w dwóch miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (dotyczących ul. Stanisława Dubois oraz ul. Sienkiewicza), stosując się do zapisów wynikających z prognoz oddziaływania na środowisko, sporządzonych dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wyznaczono obszary obsadzone zielenią, traktowaną jako materiał izolacyjny przed hałasem. Dopuszczenie do zabudowy mieszkaniowej na terenach zagrożonych hałasem i brak wprowadzenia w stosunku do obiektów chronionych (zabudowa mieszkaniowa) środków technicznych niwelujących skutki istniejących na tych obszarach przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu, było niezgodne z postulatami zawartymi z POŚPH z 2009 r., dotyczącymi planowania przestrzennego. Według⁴⁵ Dyrektora Biura Rozwoju Wrocławia „problematyka określania właściwych zabezpieczeń przed uciążliwym hałasem w postaci podwyższonej izolacyjności przegród budowlanych jest przedmiotem projektów architektonicznych i budowlanych, czyli kolejnych etapów inwestycyjnych. Obowiązek stosowania dla budynków rozwiązań projektowych chroniących przed hałasem wynika z przepisów odrębnych do Prawa budowlanego, w szczególności

⁴³ [1] miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie placu Słowiańskiego we Wrocławiu przyjęty uchwałą nr XXXIV/1149/09 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 maja 2009 r., [2] miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ul. Stanisława Dubois we Wrocławiu przyjęty uchwałą nr XXXVII/1197/09 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 9 lipca 2009 r., [3] miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie zachodniego odcinka ulicy Legnickiej we Wrocławiu przyjęty uchwałą nr XIII/253/10 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 7 lipca 2010 r., [4] miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszarów położonego w rejonie ulic Borowskiej i Kamiennej we Wrocławiu przyjęty uchwałą nr VIII/141/11 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 14 kwietnia 2011 r., [5] miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Bolesława Drobniera i Henryka Sienkiewicza we Wrocławiu przyjęty uchwałą nr XXXVII/855/13 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 17 stycznia 2013 r. (zmieniony uchwałą RM nr XL/954/13 z dnia 21 marca 2013 r.

⁴⁴ Vide przypis 2.

⁴⁵ Vide przypis 2

z rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jaki powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie". Ponadto (odnosząc się do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących rejon śródmieścia) Dyrektor Biura Rozwoju Wrocławia stwierdził, że „obszar planu miejscowego obejmuje rejon śródmieścia o ukształtowanej już strukturze urbanistycznej – istniejąca zabudowa mieszkaniowo-usługowa i układ komunikacyjny. Ówczesne rozwiązania konstrukcyjne i techniczne praktycznie uniemożliwiają zastosowanie rozwiązań współczesnych, które doprowadzą do zapewnienia właściwych warunków akustycznych wewnątrz budynku, tak jak jest możliwe dla nowo realizowanych obiektów. Dlatego też zapisy planu miejscowego utrzymują obecne zagospodarowanie, dopuszczając jedynie niewielkie uzupełnienie ukształtowanej historycznie zabudowy o funkcji mieszkaniowo-usługowej”.

(dowód: akta kontroli str. 726-733 - wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, str. 734-740 - wyciąg z opracowania sporządzonego po V konferencji ochrony środowiska, str. 741-838 - wyciągi z dokumentacji planistycznej dot. pięciu badanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, str. 833-848 - wyjaśnienia Dyrektora Biura Rozwoju Wrocławia)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że Urząd nie monitorował pod kątem finansowym realizowanych przez inne podmioty zadań dotyczących ochrony przed hałasem we Wrocławiu, co nie pozwalało na zbadanie opłacalności uwzględnionych w POŚPH środków walki z hałasem.

NIK zwraca także uwagę, iż szczegółowe badanie 16 z 50 wydanych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy obejmujących obszary, gdzie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu charakteryzujące się najwyższymi wartościami wskaźnika zagrożenia społecznego M wykazało, że dziesięć decyzji dotyczyło lokalizacji budynków mieszkalnych wielorodzinnych, hotelu oraz budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, które należy uznać za „wrażliwe na hałas”. W decyzjach tych (wydanych w Wydziale Architektury i Budownictwa Urzędu) odnosząc się do ustalenia wymagań dotyczących ochrony interesów osób trzecich w zakresie określenia warunków ochrony przed uciążliwościami, w tym hałasem wskazano przeznaczenie terenu, na którym planowano lokalizację budynku oraz obowiązek dostosowania się do norm dopuszczalnego poziomu hałasu wynikających z tabeli nr 1 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Wydając te decyzje, nie zastosowano się do postulatów wynikających z POŚPH z 2009 r. w zakresie „lokalizowania nowych budynków mieszkalnych (a tym bardziej innych budynków „wrażliwych na hałas”) poza zasięgiem uciążliwego hałasu drogowego lub w ich zasięgu, pod warunkiem zastosowania środków technicznych (ekranowania, okna o podwyższonej izolacyjności akustycznej) zmniejszających uciążliwość do poziomów dopuszczalnych”. W opisanych decyzjach nie znalazły się zapisy dotyczące odpowiedniego zabezpieczenia akustycznego projektowanych budynków w związku z ich lokalizacją na obszarze charakteryzującym się najwyższymi wartościami wskaźnika zagrożenia społecznego M, w stosunku do lokalizowanych budynków nie określono zwiększonej izolacyjności akustycznej przegród zewnętrznych z systemami przewietrzającymi. Nie można przy tym zgodzić się z wyjaśnieniami⁴⁶ Dyrektora Wydziału Architektury i Budownictwa Urzędu, który podając przyczynę braku realizacji postulatów określonych w POŚPH z 2009 r. stwierdził, iż Program „nie jest aktem prawa miejscowego, a zatem

⁴⁶ vide przypis 2.

zdaniem tu. Wydziału jego ustalenia nie mają charakteru normatywnego i nie mogą wpływać na kierunek rozstrzygnięcia pozytywny, negatywny) wniosku o decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu lub treści wiążących wnioskodawcę ustaleń, zamieszczanych obligatoryjnie w poszczególnych punktach sentencji tej decyzji. Poza tym stwierdzone i wskazane w dokumencie obszary przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu nie są tożsame z obszarami ograniczonego użytkowania w rozumieniu ustawy „Prawo ochrony środowiska” (...). Wspomniany dokument posiada zapewne dla inwestora istotne walory informacyjne na temat stanu środowiska w obszarze, w którym zamierza on budować, a także wskazuje na konieczność podjęcia stosownych rozwiązań technicznych w trakcie realizacji inwestycji, ale bez trudu można powziąć informacje z Internetu i nie ma, zatem żadnej uzasadnionej potrzeby, a tym bardziej prawnego obowiązku, żeby jakiegokolwiek odniesienia do „Programu...” wprowadzać do treści decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Być może wspomniane kwestie techniczne powinny być przedmiotem badania i oceny stosownych organów, lecz na późniejszym etapie administracyjnego toku procesu budowlanego. Z powyższych powodów wspomniane przez Kontrolujących decyzje o warunkach zabudowy nie zawierają odniesień do niewiążących postulatów „Programu...” (...). Dodatkowo wyjaśniam, że organ II instancji (Samorządowe Kolegium Odwoławcze we Wrocławiu), który stawia wysokie wymagania formalne i merytoryczne względem decyzji lokalizacyjnych oraz prowadzi bieżący przegląd przepisów powszechnie obowiązującego prawa – nigdy nie sformułował zarzutów o braku obligatoryjnych ustaleń, których źródłem miałyby być „Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Wrocławia” a powinny się one znaleźć w treści decyzji lokalizacyjnych”.

Ponadto NIK zauważa, iż wyjaśnienia Dyrektora Wydziału Budownictwa i Architektury dotyczące ewentualnego wprowadzania w życie postulatów przez stosowne organy na późniejszym etapie postępowania administracyjnego związanego z budową obiektów „wrażliwych” na hałas, nie znalazły potwierdzenia w informacji udzielonej przez⁴⁷ Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego dla Miasta Wrocław w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli. Jak wynika z udzielonej informacji, w trakcie postępowań w sprawie udzielenia pozwolenia na użytkowanie, organ nadzoru budowlanego nie sprawdza zgodności zrealizowanej inwestycji z przepisami techniczno budowlanymi, w tym § 323-326 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie⁴⁸. Zakres obowiązkowej kontroli, którą organ nadzoru budowlanego prowadzi wynika z art. 59a Prawa budowlanego i nie obejmuje możliwości sprawdzenia zapewnienia odpowiednich warunków akustycznych oraz dokonywania pomiarów w zakresie przestrzegania norm dopuszczania poziomu hałasu. Według PINB „tu organ nie jest, zatem uprawniony do dokonywania tego rodzaju czynności w ramach postępowania w sprawie udzielania pozwolenia na użytkowanie, z co za tym idzie do nakładania kary administracyjnej z tytułu nieprawidłowości w tym przedmiocie”.

(dowód: akta kontroli str. 238-240 - informacja udzielona przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego, str. 251-264 - wykazy decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu dot. obszarów przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu, str. 265-378 - decyzje o warunkach zabudowy oraz o lokalizacji inwestycji celu publicznego, str. 377-381 - wyjaśnienia Dyrektora Wydziału Architektury i Budownictwa)

⁴⁷ Vide przypis 2.

⁴⁸ Dz. U. Nr 75, poz. 690 ze zm.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność Urzędu w zakresie realizacji programów ochrony środowiska przed hałasem.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli, wnosi o:

1. Wyegzekwowanie od wykonawcy drugiej mapy akustycznej Wrocławia uzupełnienia jej o brakujące elementy, tj. o:
 - analizę kosztów i korzyści, przeprowadzoną w kontekście aktualnych i przewidywanych zamierzeń inwestycyjnych, które mogą mieć wpływ na klimat akustyczny aglomeracji,
 - wyniki analiz rozkładu hałasu przy elewacjach budynków, przeprowadzonych na różnych wysokościach.
2. Wypracowanie i stosowanie mechanizmów umożliwiających zbadanie opłacalności środków do walki z hałasem zastosowanych w Programie ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Wrocławia.
3. Wykorzystywanie postulatów zawartych w POŚPH z 2013 r. przy realizacji zadań z zakresu zagospodarowania przestrzennego miasta Wrocławia.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wrocław, dnia, 30 grudnia 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu

Kontroler:
Małgorzata Jakubiec-Dzieleńdziak
Specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

.....
podpis